

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

محمد محق

۲۷ مارچ ۲۰۲۳

محمد محق

طالبان و نفرت پراکنی قومی

با تسلط طالبان بر افغانستان نفرت پراکنی قومی چندین برابر شده است. پیش از آن نیز از این بابت نارسائی‌هایی جدی وجود داشت، به ویژه در طول سالیان جنگ، شکاف‌های قومی و زبانی در افغانستان عمیق‌تر شد، اما رویکرد طالبان از همان آغاز نخستین حاکمیت این گروه با نفرت پراکنی قومی پیوندی تنگاتنگ داشته است. در روزهای اخیر ویدیوهائی نشر شد که در آن گروهی از طالبان به رقص و پایکوبی هستریک و جنون‌آمیزی مشغولند و از برافراشتن پرچم‌شان بر پنجشیر، که نماد تاریخی مقاومت در برابر طالبان بوده است، با افتخار یاد می‌کنند. چنین پیام نفرت‌آمیزی که در ملاً عام پخش می‌گردد، همراه می‌شود با کوچ دادن مردمان از خانه و کاشانه‌شان در برخی مناطق و اعمال فشار برای تغییر بافت جمعیتی در مناطقی دیگر... رویکردی که آتش نفرت را در میان اقوام افغانستان شعله‌ورتر می‌سازد.

در بسیاری از کشورهای دنیا، به ویژه کشورهای هائی که از تنوع قومی، زبانی، مذهبی و فرهنگی بیش‌تری برخوردارند، هر گونه رفتار و گفتاری که رنگ و بوی نفرت پراکنی داشته باشد ممنوع شمرده می‌شود. در بسیاری از کشورها قوانینی دقیق و قاطع از سوی متخصصان تهیه و ترتیب شده است که جلو هر گونه رفتار نژادپرستانه و هر گونه نفرت پراکنی را در برابر گروه‌های قومی، زبانی، مذهبی و نژادی می‌گیرد. در این قوانین، چنین اعمالی به عنوان اعمال غیر انسانی و ضد امنیت ملی تلقی شده و برای مجرمان و متخطیان مجازات‌های جدی در نظر گرفته می‌شود. کسی که به تعصبات دامن می‌زند و گروه‌های مردمی دیگر را مورد حمله قرار می‌دهد هم در نزد قانون و مراجع رسمی مانند پولیس پیشینه سوء پیدا می‌کند و این بر آینده شغلی و جایگاه او در عرصه عمومی تأثیر مستقیم می‌گذارد، و هم او را با مجازات‌های مشخصی رو به رو می‌گرداند. در چنین جوامعی حتی برای مزاح‌هایی که صرفاً برای خندانیدن دیگران استفاده می‌شود، اجازه نیست تا با رنگ و بوی قومی در عرصه عمومی گفته شود و نوعی از نژادپرستی و خلاف قانون به شمار می‌رود.

در افغانستان، شماری از سیاستمداران فاسد که راهی به اثبات لیاقت خود در عرصه عمومی نیافته بودند با متوسل شدن به قوم‌گرایی و دامن زدن به این آتش زمینه نفرت‌های قومی را مساعد کردند و گروه‌های بدوئی مانند طالبان که اساساً با مقوله‌های مدرن حقوق بشری آشنائی ندارند این مصیبت را چندین برابر ساخته‌اند. همین وضعیت بود که در سال‌های جمهوریت به مجرمان و قانون‌شکنان هر قوم مصونیت و حریم امن می‌داد و جلو حاکمیت قانون را می‌گرفت.

برای پایان دادن به مصیبت‌های بی‌پایان افغانستان، باید قانون، آموزش و فرهنگ دست به دست هم بدهند، تا هم سطح آگاهی مردم در باره کثرت‌گرایی و همدیگرپذیری بالا برود و هم با متخلفان برخورد قاطع صورت بگیرد. در همین راستا، مجرمانی که آن رقص و پایکوبی را به راه انداخته بودند و فلم‌شان موجود است قابل محاکمه‌اند. همچنان همه کسانی که بر سر قیر احمد شاه مسعود، عبد العلی مزاری، داکتر نجیب الله، احمد شاه درانی و دیگر چهره‌های مشهور تاریخی رفتارهای معطوف به نفرت‌پراکنی قومی را از خود بروز دهند قابل برخورد و پیگردند. البته داوری در باب کارنامه سیاستمداران در چارچوب پژوهش‌های علمی بحث دیگری است و در جای خود لازم است. اگر اقدامی قاطع برای نفرت‌پراکنی‌ها صورت نگیرد، افغانستان مانند رواندا، بروندي، بوسنیا و مناطق مشابه به سوی باتلاق‌های خون روان خواهد شد.